

Parakompleksna analiza

avtor: Rok Gregorič
mentor: Gašper Zadnik

Gimnazija Poljane, Ljubljana

23. avgust 2012

Parakompleksna števila $\mathbb{A}$:

$$z = x + jy, \quad x, y \in \mathbb{R}$$

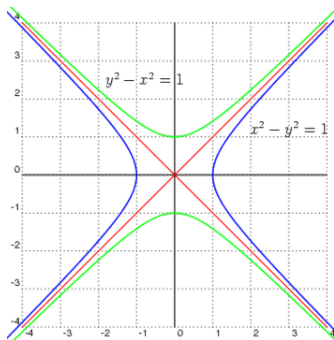
kjer je $j^2 = 1$, $j \neq \pm 1$.

- Seštevanje: $(x + jy) + (x' + jy') = (x + x') + j(y + y')$
- Množenje: $(x + jy)(x' + jy') = (xx' + yy') + j(xy' + x'y)$
- Konjugiranje: $\overline{(x + jy)} = x - jy$.

Idempotentna baza: $\alpha = \frac{1}{2}(1 + j)$, $\bar{\alpha} = \frac{1}{2}(1 - j)$.

- $\alpha^2 = \alpha$, $\bar{\alpha}^2 = \bar{\alpha}$, $\alpha\bar{\alpha} = 0$.
- $z = \alpha a + \bar{\alpha} b$, $a = x + y$, $b = x - y$.
- $(\alpha a + \bar{\alpha} b)(\alpha a' + \bar{\alpha} b') = \alpha a a' + \bar{\alpha} b b'$.

- Hiperbolični modul $\|x + jy\| = \|\alpha a + \bar{\alpha} b\| = x^2 - y^2 = ab$.
- Neobrnljiva števila $\mathbb{X} = \{z \in \mathbb{A} : \|z\| = 0\}$.
- Polarni zapis $(\mathbb{A} - \mathbb{X}) \ni z = re^{j\theta} = r(\cosh \theta + j \sinh \theta)$,
 $\theta \in \mathbb{R}, r \in \{\pm\sqrt{\pm\|z\|}, \pm j\sqrt{\pm\|z\|}\}$.

Slika: Hiperboli: modra: $\pm e^{j\theta}$, zelena: $\pm j e^{j\theta}$; rdeči asimptoti: $\mathbb{X}$.

Definicija

$\mathcal{C}^1$ funkcija $f : U \rightarrow \mathbb{A}$ je paraholomorfna na $U \subseteq \mathbb{A}$, če velja kateri od ekvivalentnih pogojev:

- 1 Za vsak $z \in U$ obstaja

$$\frac{\partial f}{\partial z}(z) = f'(z) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(z+h) - f(z)}{h}, \quad \|h\| \neq 0.$$

- 2 Vsaka točka $z \in U$ ima takšno okolico, da v njej velja $\frac{\partial f}{\partial \bar{z}} = 0$, oziroma funkcija je neodvisna od konjugirane spremenljivke $\bar{z}$.
- 3 Obstajata par zvezno odvedljivih realnih funkcij A, B , da za vse $z \in U$ velja:

$$f(z) = f(\alpha a + \bar{\alpha} b) = \alpha A(a) + \bar{\alpha} B(b).$$

Idempotentna dekompozicija:

$$f(\alpha a + \bar{\alpha} b) = \alpha A(a) + \bar{\alpha} B(b)$$

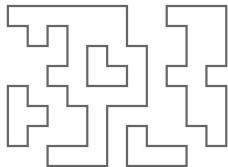
za vsako paraholomorfno funkcijo f in par realnih funkcij A, B .

- Simultano "analitično" nadaljevanje na največji območju D očrtan "pravokotnik".
- Osnovni izrek algebre: polinom n -te stopnje s parakompleksnimi koeficientii do n^2 parakompleksnih ničel.
- Močnejša dekompozicija $f(\alpha a + \bar{\alpha} b) = \alpha f(a) + \bar{\alpha} f(b)$.

Hiperbolična konformnost

- Paraholomorfne bijekcije ohranjajo hiperbolične kote.
- Preslikava $z \rightarrow \exp(-\exp(z))$ slika $\mathbb{A}$ v "enotski pravokotnik" $(0, 1) \oplus (0, 1) \simeq (0, 1)^2$.
- Neštevno konformno distinktnih domen.
- Trivialno nadaljevanje čez rob.
- Upodobitven izrek za enostavno povezane unije "pravokotnikov", paraevklidski premiki:

$$f(z) = \alpha(\lambda_1 z) + \bar{\alpha}(\lambda_2 z) + z_0, \quad \lambda_1, \lambda_2 \in \mathbb{R} - \{0\}, \quad z_0 \in \mathbb{A}.$$

Parakompleksne mnogoterosti

Definicija

Parakompleksna mnogoterost je gladka mnogoterost s paraholomorfnimi prehodnimi kartami.

Definicija

Skoraj parakompleksna struktura na M je tenzor $J \in \mathcal{T}_1^1(M)$, za katerega velja $J^2 = \text{id}$ in sta njegovi lastni distribuciji za ± 1 enake dimenzije.

Izrek (Newlander-Nirenberg)

Integrabilna skoraj parakompleksna struktura na M enolično inducira zgradbo parakompleksne mnogoterosti.

Na parakompleksni mnogoterosti dekompoziciji

$$TM = T^+M \oplus T^-M, \quad T_{\mathbb{A}}M = T^{1,0}M \oplus T^{0,1}M$$

inducirata razdad vnanjega odvoda na *Dolbeaultove operatorje*:

$$d = \partial_+ + \partial_- = \partial + \bar{\partial}.$$

Izrek (Poincare-Dolbeault-Grothendieck)

Diferencialne forme na kartezičnih produktih kontraktibilnih mnogoterosti so D -ekzaktne, če in samo, če so D -sklenjene, kjer je D poljuben Dolbeaultov operator.

Definicija

Lorentzova metrika na ploskvi je tenzor $\mathcal{T}_2^1(M)$, ki na vsakem tangentnem prostoru podaja konformen razred nedefinitnih skalarnih produktov. Realna 2-mnogoterost opremljena z Lorentzovo metriko se imenuje Lorentzova ploskev.

Izrek

Vsaka parakompleksna 1-mnogoterost sovпада z eno in samo eno Lorentzovo ploskvijo.

Izrek

Vsaka kompaktna Lorentzova ploskev je rodu 1.